

PORADNIK PRAWNY FUNDACJI INTER VIVOS DLA OBYWATELI UKRAINY „WITAJ W POLSCE!”

PUP w Świebodzinie Data publikacji: 27.03.2023

PORADNIK PRAWNY FUNDACJI INTER VIVOS DLA OBYWATELI UKRAINY „WITAJ W POLSCE!”

ЮРИДИЧНИЙ ДОВІДНИК ФОНДУ «INTER VIVOS» ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ «ВІТАЄМО У ПОЛЬЩІ!»

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 945). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem: <https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

O PORADNIKU:

Poradnik jest przeznaczony dla obywateli Ukrainy zamieszkujących na terytorium Polski. Celem poradnika jest prezentacja podstawowych zagadnień prawnych obowiązujących w polskim porządku prawnym oraz instrumentów prawnych adresowanych do obywateli Ukrainy.

KONTAKT Z NAMI:

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Kłobucka 8C/126, 02-699 Warszawa

ПРО ФОНД:

Фонд «Inter Vivos» з місцезнаходженням у Варшаві – це громадська організація, яка займається наданням безкоштовної правової допомоги та безкоштовної медіації. Водночас ми маємо пункти безкоштовної правової допомоги, безкоштовних консультацій для громадян та безкоштовної медіації, які діють на основі Закону від 5 серпня 2015 року «Про безкоштовну правову допомогу, безкоштовні цивільні консультації та правову освіту» (тобто: Щод. 3. за 2021 р., пункт 945). Інформацію про розташування пунктів, які ми ведемо, можна знайти за адресою: <https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

ПРО ДОВІДНИК:

Довідник призначений для громадян України, які проживають у Польщі. Метою довідника є представити основні правові питання, що діють у польському правопорядку, та правові інструменти, адресовані громадянам України.

НАШІ КОНТАКТИ:

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Для листів: вул. Клобуцька 8C/126, 02-699 Варшава (ul. Kłobucka 8C/126, 02-699 Warszawa)

PODSTAWOWE ZAGADNIENIA PRAWNE ZWIĄZANE Z PRZEBYWANIEM OBYWATELI UKRAINY NA TERYTORIUM POLSKI:

1. Na podstawie „specustawy” (Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa), możesz przebywać w Polsce legalnie przez 18 miesięcy licząc od 24 lutego 2022 roku, jeśli: a) jesteś obywatelem Ukrainy i przebiechałeś do Polski legalnie z terytorium Ukrainy w okresie od 24 lutego

1

2022 r., w związku z konfliktem zbrojnym (niezależnie od tego czy przyjechałeś bezpośrednio z terytorium Ukrainy czy przez terytorium innego kraju), oraz deklarujesz zamiar pozostania na terytorium Polski, lub b) jesteś mężem/żoną obywatela Ukrainy, i wjechałeś/aś do Polski na powyższych warunkach (nawet jeśli nie posiadasz obywatelstwa Ukrainy). Nie dotyczy to: osób posiadających w Polsce pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego, zezwolenie na pobyt czasowy, status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych i zgodę na pobyt tolerowany. Powyższe nie dotyczy również osób, które złożyły wnioski (lub deklarację woli ubiegania się) o ochronę międzynarodową. Osoby te mogą jednak wycofać złożony wniosek/deklarację. Wówczas objęte będą powyższą regulacją od chwili cofnięcia wniosku/deklaracji – tzn. od tej chwili będą mogły przebywać w Polsce legalnie przez 18 miesięcy od 24 lutego 2022 r. oraz mieć dostęp do wszystkich związanych z tym statusem świadczeń.

2. Jeśli należysz do wyżej wymienionej grupy osób w ciągu maksymalnie 30 dni od przekroczenia granicy powinieneś udać się do dowolnego organu gminy i złożyć wniosek o nadanie numeru PESEL UKR. Uprawnienia związane z PESEL UKR utracisz jeśli wyjedziesz z terytorium Polski na okres powyżej 1 miesiąca.
3. Numer PESEL będzie niezbędny m.in. do korzystania ze świadczeń w Polsce oraz po podjęcia działalności gospodarczej. Nie będzie natomiast potrzeby m.in. do podjęcia pracy czy też do korzystania z opieki medycznej.
4. Jako obywatel Ukrainy z nadanym nr PESEL UKR masz prawo do: prowadzenia działalności gospodarczej, otrzymywania zasiłku rodzinnego, dodatków do zasiłku rodzinnego, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńczego, świadczenia rodzicielskiego, świadczenia 500+, 300 zł dla dziecka na rozpoczęcie roku szkolnego; zasiłków celowych czy też dofinansowania do pobyty dziecka w żłobku/przedszkolu.
5. Informacji o zasadach nadawania numeru PESEL otrzymasz w najbliższym Urzędzie Gminy (Miasta), zaś informacji o świadczeniach i zasiłkach udzielają Ośrodki Pomocy Społecznej.
6. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami obywatele Ukrainy objęci zakresem specustawy mają możliwość ubiegania się o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Nie jest jednak możliwe ubieganie się o zezwolenie na pobyt czasowy w innych przypadkach. Składanie tych wniosków będzie możliwe od dnia 1 kwietnia 2023 r. Jeśli rozpatrywane wnioski obywateli Ukrainy o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, ale nie będą oni spełniać przesłanek udzielenia tego zezwolenia (uzasadnienie celu pobytu w Polsce, dłuższego niż 3 miesiące) lub zajądą niektóre przesłanki uzasadniające odmowę, to takim osobom będzie udzielane zezwolenie na pobyt czasowy na okres 1 roku, licząc od dnia wydania decyzji.
7. Dla małoletnich, którzy przybyli na terytorium Polski bez opiekuna prawnego polski sąd może ustanowić opiekuna tymczasowego. Opiekun tymczasowy jest upoważniony do reprezentowania małoletniego oraz sprawowania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Sąd w postanowieniu może określić inaczej zakresu praw i obowiązków opiekuna tymczasowego.
8. Jeżeli przebywasz legalnie na terytorium Polski to masz prawo do darmowej opieki medycznej.
9. W Polsce funkcjonuje bezpłatny system edukacji, w tym w zakresie studiów wyższych. Równolegle działają prywatne podmioty oferujące odpłatne usługi edukacyjne.
10. Problemy prawne możesz nieodpłatnie omówić w jednym z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Punkty działają na terenie każdego powiatu i są obsługiwane przez prawników. Porady prawne i obywatelskie, dostępne w punktach, są całkowicie bezpłatne. Pamiętaj jednak, że w tego rodzaju punktach nie sporządza się m.in. pism w toczących się postępowaniach. Prawnik nie będzie również reprezentował Cię przed sądem lub urzędem.
11. Prowadząc postępowanie sądowe lub administracyjne możesz wnioskować ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, tj. profesjonalnego prawnika, który w Twoim imieniu poprowadzi sprawę. Koszty takiej pomocy pokrywa państwo. O przyznaniu pomocy decydują sąd lub organ prowadzący postępowanie.

ОСНОВНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПЕРЕБУВАННЯМ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В ПОЛЬЩІ:

1. На підставі «спеціального закону» (Закон від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни) з 24 лютого Ви можете легально перебувати в Польщі протягом 18 місяців, починаючи з 24 лютого 2022 року, якщо: а) Ви є громадянином України та легально прибули до Польщі з території України в період з 24 лютого 2022 року у зв'язку зі збройним конфліктом (незалежно від того, чи прибули Ви безпосередньо з території України або через територію іншої країни), і Ви заявляєте про свій намір залишитися на території Польщі, або б) Ви є чоловіком/дружиною громадянина України, і Ви в'їхали у Польщу на вищевказаних умовах (навіть якщо Ви не є громадянином України). Це не стосується: осіб, що мають дозвіл на постійне перебування в Польщі, дозвіл на перебування довготермінового резидента, дозволу на тимчасове перебування, статус біженця, додатковий захист, дозвіл на проживання з гуманітарних причин і дозвіл на толерантне перебування. Вищезазначене також не стосується осіб, які подали заявки (чи заяви про бажання подати заявку) на надання міжнародного захисту. Проте ці особи можуть відкликати подану заявку/заяву. Тоді на них поширюватиметься вищезазначене положення з моменту відкликання заявки/заяви, тобто з цього моменту вони зможуть легально перебувати в Польщі протягом 18 місяців з 24 лютого 2022 року та матимуть доступ до всіх пільг, пов'язаних із цим статусом.
2. Якщо Ви належите до вищезазначеної групи людей, максимум протягом 30 днів після перетину кордону вам слід звернутися до будь-яких органів гміни та подати заяву на отримання номера PESEL UKR. Ви втратите свої права, пов'язані з PESEL UKR, якщо залишите Польщу на період, довший ніж 1 місяць.

3. Номер PESEL буде необхідним, напр. для користування пільгами в Польщі та для ведення господарської діяльності. Однак він не буде потрібний для того, щоб почати працювати або отримати медичну допомогу.
4. Як громадянин України з номером PESEL UKR Ви маєте право: вести господарську діяльність, отримувати сімейну допомогу, додаткові виплати до сімейної допомоги, одноразову допомогу при народженні дитини, допомогу по догляду, батьківську допомогу, допомогу 500+, 300 злотих на дитину на початку навчального року; допомогу на проживання або співфінансування перебування дитини в яслах/садку.
5. Інформацію про правила присвоєння номера PESEL можна отримати в найближчому Управлінні гміни (міста), а інформацію про пільги та допомогу надають Центри соціальної допомоги.
6. Відповідно до чинних нормативно-правових актів, громадяни України, на яких поширюється дія спеціального закону, можуть подати заяву на отримання дозволу на тимчасове проживання та роботу, посвідки на тимчасове проживання з метою провадження підприємницької діяльності, посвідки на тимчасове проживання з метою виконання роботи в професії, що вимагає високої кваліфікації. Однак в інших випадках подати заяву на дозвіл на тимчасове проживання неможливо. Подача цих заяв буде можлива з 1 квітня 2023 року. Якщо заяви громадян України про надання дозволу на тимчасове проживання розглядаються, але вони не відповідають умовам для надання цього дозволу (обґрунтування мети перебування в Польщі, що перевищує 3 місяці) або існують певні умови, що обґрунтовують відмову, таким особам буде надано дозвіл на тимчасове проживання терміном на 1 рік з дати винесення рішення.
7. Для неповнолітніх, які прибули у Польщу без законного опікуна, польський суд може призначити тимчасового опікуна. Тимчасовий опікун уповноважений представляти неповнолітнього, піклуватися про його особу та майно. Суд у своєму рішенні може по-різному визначити обсяг прав та обов'язків тимчасового опікуна.
8. Якщо Ви легально проживаєте в Польщі, ви маєте право на безкоштовне медичне обслуговування.
9. У Польщі діє безкоштовна система освіти, в тому числі у сфері вищої освіти. Водночас є приватні структури, які пропонують платні освітні послуги.
10. Правові проблеми можна безкоштовно обговорити в одному з пунктів безкоштовної правової допомоги або безкоштовної консультації для громадян. Пункти діють у кожному повіті і там працюють юристи. Юридичні та громадські консультації, які можна отримати в пунктах, є абсолютно безкоштовними. Однак зауважте, що такі пункти не надають послуг з підготовки документів у провадженні, що ведеться. Юрист також не буде представляти Вас у суді чи в управлінні.
11. При здійсненні судового або адміністративного провадження Ви можете вимагати призначення безкоштовного державного адвоката або юрисконсульта, тобто професійного юриста, який буде вести справу від Вашого імені. Витрати на таку допомогу покриває держава. Рішення про надання допомоги приймається судом або органом, що здійснює провадження.

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY:

1. Do legalnej pracy są uprawnieni wszyscy obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Polski jest legalny – tzn. zarówno Ci, których pobyt jest uznawany za legalny w związku z wjazdem po 24 lutego 2022 r. jak i Ci, których pobyt w Polsce jest uznawany za legalny na innej podstawie (np. posiadają zezwolenie na pobyt czasowy, wizę itd.).
2. Pracodawca zatrudniający obywatela Ukrainy ma obowiązek powiadomić o tym fakcie powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu, w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez cudzoziemca. Obowiązek powiadomienia nie dotyczy zatrudnienia obywatela Ukrainy, który wykonuje legalnie pracę w Polsce np. na podstawie zezwolenia na pracę lub odpowiedniego zezwolenia na pobyt czasowy, oraz gdy ma on prawo pracować w Polsce w związku z posiadanym statusem pobytowym (np. przyznano mu status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, otrzymał pobyt stały, pobyt rezydenta długoterminowego, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany).
3. Masz prawo do rejestracji w ewidencji Urzędu Pracy do jako osoba bezrobotna. Dotyczy to również obywateli Ukrainy w wieku emerytalnym tj. 65 lat (mężczyźni) i 60 lat (kobiety).
4. Pamiętaj, że każda forma zarobkowania powinna być poprzedzona zawarciem umowy, w formie pisemnej, z pracodawcą.
5. Masz prawo do minimalnego wynagrodzenia, urlopu i innych świadczeń wynikających z polskich przepisów prawa pracy. Od 1 stycznia 2023 r. najniższa pensja wynosi 3490 zł brutto miesięcznie (praca na pełen etat), a od 1 lipca – 3600 zł brutto. Rozporządzenie zmieniło również wysokość minimalnej stawki godzinowej, która od 1 stycznia 2023 r. wynosi 22,80 zł brutto, zaś od 1 lipca będzie wynosić 23,50 zł brutto.
6. Jakikolwiek wątpliwości dotyczące Twojego zatrudnienia możesz skonsultować w Państwowej Inspekcji Pracy. Numer kontaktowy znajdziesz w części „Ważne numery”.

ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ТРУДОВОГО ПРАВА:

1. Право на легальну роботу мають усі громадяни України, чиє перебування на території Польщі є легальним – тобто як ті, чиє перебування вважається законним у зв'язку з в'їздом після 24 лютого 2022 року, так і ті, чиє перебування в Польщі визнано легальним на іншій підставі (наприклад, вони мають дозвіл на тимчасове проживання, візу тощо).
2. Роботодавець, який працевлаштовує громадянина України, зобов'язаний протягом 14 днів з першого дня роботи іноземця повідомити про це повітову службу зайнятості за місцезнаходженням або місцем проживання суб'єкта. Обов'язок повідомляти не поширюється на працевлаштування громадянина України, який легально виконує роботу в Польщі, наприклад, на підставі дозволу на роботу чи відповідного дозволу на тимчасове проживання, а також коли він має право працювати в Польщі у зв'язку зі своїм статусом про перебування (наприклад, йому надано статус біженця або додатковий захист, він отримав дозвіл на постійне перебування, дозвіл на перебування довготермінового резидента, дозвіл на перебування з гуманітарних міркувань або дозвіл на толерантне перебування).
3. Ви маєте право зареєструватися у службі зайнятості як безробітний. Це також стосується громадян України пенсійного віку, тобто 65 років (чоловіки) та 60 років (жінки).
4. Пам'ятайте, що будь-якій формі заробітку має передувати укладення письмового договору з роботодавцем.
5. Ви маєте право на мінімальну заробітну плату, відпустку та інші пільги відповідно до трудового законодавства Польщі. З 1 січня 2023 року мінімальна заробітна плата становить 3490 злотих брутто на місяць (повна зайнятість), а з 1 липня – 3600 злотих брутто. Постанова також змінила розмір мінімальної погодинної ставки, яка з 1 січня 2023 року становить 22,80 злотих брутто, а з 1 липня вона становитиме 23,50 злотих брутто.
6. Щодо будь-яких сумнівів, що стосуються Вашого працевлаштування, можна проконсультуватися з Національною інспекцією праці. Контактний телефон можна знайти в розділі «Важливі номери».

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO:

1. Polskie prawo cywilne udziela szerokiej ochrony konsumentom, tj. osobom, które dokonując czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą bądź zawodową. Jako konsument, dokonując zakupów przez Internet, masz prawo do odstąpienia od umowy, bez podawania przyczyn, w terminie 14 dni od daty otrzymania zamówionych rzeczy.
2. W sprawach konsumenckich pomocy udziela Powiatowy (Miejski) Rzecznik Praw Konsumenta.
3. Wszystkie czynności dotyczące przeniesienia prawa własności nieruchomości wymagają formy aktu notarialnego. Pozostałe czynności związane z nieruchomością, które nie przenoszą własności (np. umowa najmu), mogą być zawarte w zwykłej formie pisemnej.
4. Pełną zdolność do czynności prawnych posiadają osoby pełnoletnie, tj. osoby, które ukończyły 18 rok życia. Oznacza to, że takie osoby mogą samodzielnie dokonać każdej czynności prawnej, np. być stroną każdej umowy. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych posiadają osoby po ukończeniu 13 roku życia oraz osoby częściowo ubezwłasnowolnione. Ograniczona zdolność pozwala na zaciąganie zobowiązań lub rozporządzanie majątkiem czyli tylko za zgodą rodziców lub ustanowionych opiekunów.
5. Jeżeli mieszkając w Polsce zadłużysz się nadmiernie, zaś wysokość Twoich dochodów nie będzie pozwalać na regularne spłatę zobowiązań to możesz ogłosić upadłość konsumencką. Informacji o upadłości poszukaj w najbliższym punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej.
6. W Polsce organem egzekucyjnym jest komornik, który w oparciu o orzeczenia sądowe dokonuje przymusowej egzekucji. W ramach czynności egzekucyjnych może zająć m.in. nieruchomości, ruchomości (np. samochód), rachunki bankowe. Czynności komornika podlegają kontroli sądowej. Skargę na komornika możesz złożyć do sądu.

ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА:

1. Польське цивільне законодавство надає широкий захист споживачам, тобто особам, які вчиняють правові дії, не пов'язані безпосередньо з їхньою господарською чи професійною діяльністю. Як споживач, здійснюючи покупки в Інтернеті, ви маєте право відмовитися від договору без пояснення причин протягом 14 днів з моменту отримання замовлених товарів.
2. У справах споживачів допомогу надає повітовий (міський) речник з прав споживачів.
3. Усі дії щодо переходу права власності на нерухоме майно вимагають оформлення нотаріального акту. Інші правочини щодо нерухомого майна, за якими право власності не переходить (наприклад, договір оренди), можуть бути укладені в простій письмовій формі.
4. Повнолітні, тобто особи, які досягли 18 років, мають повну цивільну дієздатність. Це означає, що такі особи можуть самостійно вчиняти будь-які правові дії, наприклад, бути стороною будь-якого договору. Особи віком від 13 років та обмежено дієздатні мають обмежену цивільну дієздатність. Обмежена цивільна дієздатність означає дозвіл брати зобов'язання або розпоряджатися майном лише за згодою батьків або встановлених опікунів.

5. Якщо під час проживання в Польщі Ви маєте надмірну заборгованість, а розмір вашого доходу не дозволяє регулярно погашати зобов'язання, Ви можете оголосити споживацьке банкрутство. Інформацію про банкрутство шукайте в найближчому пункті безкоштовної правової допомоги.
6. У Польщі органом примусового виконання є судовий пристав, який на підставі судових рішень проводить примусове виконання. У рамках виконавчих заходів він зокрема може зайняти: нерухомість, рухоме майно (наприклад, автомобіль), банківські рахунки. Дії судового пристава підлягають судовому контролю. Ви можете подати скаргу на судового пристава до суду.

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

1. Co do zasady cudzoziemcy, którzy popełnili przestępstwo lub wykroczenie na terytorium Polski, ponoszą taką samą odpowiedzialność jak obywatele polscy. Toczy się wobec nich identyczne postępowanie i grozi taka sama kara przewidziana przez kodeks karny lub kodeks wykroczeń. Cudzoziemcem jest osoba, która nie ma polskiego obywatelstwa (art. 3 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach), niezależnie od tego, czy ma jakiekolwiek inne obywatelstwo. Oznacza to, że cudzoziemcami są także bezpaństwowcy.
2. Co do zasady kodeks karny stosuje się wobec każdego sprawcy czynu zabronionego, który w momencie jego popełnienia miał ukończone 17 lat. W wyjątkowych przypadkach kodeks karny może być zastosowany również do młodocianego sprawcy przestępstwa, który ukończył 15 lat. W stosunku do młodszych sprawców możliwe jest prowadzenie postępowania przed sądem rodzinnym.
3. Zabronione jest prowadzenie pojazdów (w tym również jazda rowerem) po spożyciu alkoholu, jeżeli zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. Kary przewidziane za tego rodzaju przestępstwo to: kara grzywny, kara ograniczenia wolności lub kara pozbawienia wolności. Od grudnia 2023 r. sądy będą mogły również orzekać o przepadku auta!
4. Zabronione jest współżycie z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczanie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzanie ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania. Zgoda osoby małoletniej nie ma wpływu na karalność czynu!

ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА:

1. Як правило, іноземці, які вчинили злочин чи правопорушення на території Польщі, несуть таку ж відповідальність, як і громадяни Польщі. Вони підпадають під однакове провадження та підлягають такому ж покаранню, передбаченому Кримінальним кодексом або Кодексом про дрібні правопорушення. Іноземець – це особа, яка не має польського громадянства (ст. 3 п. 2 Закону про іноземців), незалежно від того, чи має вона інше громадянство. Це означає, що іноземцями також є особи без громадянства.
2. Як правило, Кримінальний кодекс застосовується до будь-якого виконавця забороненого діяння, якому на момент вчинення злочину виповнилося не менше 17 років. У виняткових випадках Кримінальний кодекс може бути застосований також до неповнолітнього, який досяг 15 років. Стосовно молодших правопорушників можливе провадження у сімейному суді.
3. Забороняється керувати транспортними засобами (в тому числі велосипедом) після вживання алкоголю, якщо вміст алкоголю в крові перевищує 0,5 проміле або призводить до концентрації, що перевищує це значення. За таке правопорушення передбачено покарання: штраф, обмеження волі або позбавлення волі. З грудня 2023 року суди також зможуть виносити рішення про конфіскацію автомобіля!
4. Забороняється вступати в статеві зносини з неповнолітньою особою віком до 15 років або вчиняти будь-які інші статеві дії щодо такої особи або спонукати її до таких дій або до їх вчинення. Згода неповнолітнього не впливає на караність діяння!

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU PRAWA DROGOWEGO:

1. Dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony (samochodów, motocykli, pojazdów ciężarowych), obowiązują następujące ograniczenia prędkości na drogach: autostrada – 140 km/h, droga ekspresowa dwujezdniowa – 120 km/h, droga ekspresowa jednojezdniowa – 100 km/h, droga dwujezdniowa o co najmniej o dwóch pasach w każdą stronę – 100 km/h, pozostałe drogi, czyli de facto trasy poza obszarem zabudowanym – 90 km/h, obszar zabudowany – 50 km/h niezależnie od pory dnia, strefa zamieszkania – 20 km/h.
2. W Polsce należy bezwzględnie ustąpić pierwszeństwo pieszemu który zbliża się do przejścia dla pieszych z zamiarem przekroczenia jezdni!
3. Obowiązkowe wyposażenie każdego auta stanowią: gaśnica z homologacją oraz trójkąt ostrzegawczy ze znakiem homologacji. W aucie warto również posiadać kamizelkę odblaskową oraz apteczkę, przy czym ich posiadanie nie jest obowiązkowe.

4. Każdy pojazd poruszający się po drogach publicznych powinien mieć aktualne badania techniczne oraz powinien być objętych ochroną wynikającą z polisy ubezpieczeniowej OC.
5. Policja nie przyjmuje żadnych płatności w gotówce! Należności wynikające z mandatów drogowych mogą być jednak uregulowane bezpośrednio podczas kontroli, ale jedynie za pomocą karty bankowej! W przypadku braku karty mandat należy opłacić np. na placówce pocztowej.

ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ:

1. Для транспортних засобів з дозволеною максимальною масою до 3,5 т (автомобілів, мотоциклів, вантажних автомобілів) на дорогах діють такі обмеження швидкості: автомагістраль – 140 км/год, швидкісна дорога з двома смугами руху – 120 км/год, швидкісна дорога з односмуговим рухом – 100 км/год, подвійна проїжджа частина не менше двох смуг у кожному напрямку – 100 км/год, інші дороги, тобто фактичні маршрути за межами населеного пункту – 90 км/год, у населених пунктах – 50 км/год незалежно від часу доби, прибудинкова територія – 20 км/год.
2. У Польщі обов'язково слід дати дорогу пішоходу, який наближається до пішохідного переходу з наміром переходити дорогу!
3. До обов'язкового обладнання кожного автомобіля входять: перевірений вогнегасник та попереджувальний трикутник. Також варто мати в автомобілі світловідбиваючий жилет та аптечку, але наявність їх не є обов'язковою.
4. Кожний транспортний засіб, який пересувається дорогами загального користування, повинен мати дійсний технічний огляд і обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності.
5. Поліція не приймає оплату готівкою! Заборгованість за дорожні штрафи можна погасити безпосередньо під час контролю, але лише за допомогою банківської картки! За відсутності картки штраф потрібно сплатити, наприклад, на пошті.

WAŻNE TELEFONY:

112 – ogólnopolski numer alarmowy

991 – Pogotowie Energetyczne

992 – Pogotowie Gazowe

997 – Policja

998 – Straż Pożarna

999 – Pogotowie Ratunkowe

116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży

801 002 006 – infolinia Państwowej Inspekcji Pracy (numer dla osób dzwoniących z telefonu stacjonarnego)

459 599 000 – infolinia Państwowej Inspekcji Pracy (numer dla osób dzwoniących z telefonu komórkowego)

801 120 002 – telefon zaufania dla ofiar przemocy domowej

800 199 990 – telefon zaufania dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków lub alkoholu

(22) 621 39 79 – telefon kontaktowy do Ambasady Ukrainy w Warszawie

(47) 721 75 75 – infolinia Urzędu do Spraw Cudzoziemców

ВАЖЛИВІ НОМЕРИ:

112 – Загальнонаціональний номер екстреної допомоги

991 – Аварійна енергетична служба

992 – Аварійна газова служба

6

997 – Поліція

998 – Пожежна служба

112 – пожежна служба

999 – Швидка допомога

116 111 – Телефон довіри для дітей та молоді

801 002 006 – гаряча лінія Національної інспекції праці (номер для людей, які телефонують зі стаціонарного телефону)

459 599 000 – гаряча лінія Національної інспекції праці (номер для людей, які телефонують з мобільного телефону)

801 120 002 – телефон довіри для постраждалих від домашнього насильства

800 199 990 – телефон довіри для людей із наркотичною та алкогольною залежністю

(22) 621 39 79 – контактний телефон Посольства України у Варшаві

(47) 721 75 75 – гаряча лінія Управління у справах іноземців